

פרוטוקול מס' 295
מישיבת ועדת הכספים
יום ראשון, ג' באב התשנ"ח (26.07.98), שעה 10:00

נכחו: חברי הוועדה:
אברהם רביץ - היו"ר
חיים אורון
זאב בויס
נסים דהן
יהודה הראל
אחמד סעד
אופיר פינס-פז
מיכאל קליינר
עבד אלמאלכ-דהאמשה
יורי שטרן

מוזמנים:
י' בר - משרד הבינוי והשיכון
י' לוינגר - משרד הבינוי והשיכון
י' שטיינמן - משרד הבינוי והשיכון
ט' לוי - משרד הבינוי והשיכון
ש' אלבז - משרד הבינוי והשיכון
א' דליצקי - משרד האוצר

יועצת משפטית: אנה שניידר

יועצת כלכלית: סמדר אלחנני

מזכיר הוועדה: איוור קירשנר

קצרנית: יפעת שפרכר

סדר-היום: הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון מס' 4), התשנ"ח-1998.

הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון מס' 4), התשנ"ח-1998

היו"ר אברהם רביץ:

אני מתכבד לפתוח את ישיבת הוועדה. אנחנו דנים במסגרת הצעת חוק הלוואות לדיור. בוועדה אומרים, שהדבר הזה כפי שהוא לא יעבור. אני יודע שמתנהלים עכשיו דיונים בין משרדיים כדי להביא לנו הצעה משותפת.

מיכאל קליינר:

אני מצביע נגד. אם זה תלוי בקול שלי זה לא יעבור. לא יכול להיות שנציגים של משרד האוצר לא מגיעים. ההצעה כפי שהיא יותר גרועה ממה שקיים היום.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מסכים איתך. יכול להיות שאנחנו נקבל הצעה משופרת. השאלה היא אם היא תענה על כל הדרישות שלנו.

מיכאל קליינר:

לי יש בעייה מרכזית עם נושא איזור פיתוח ב'. הולכים ומורידים בחצי את התנאים. מבחינת איזור פיתוח ב' עדיף לי המצב הקיים.

היו"ר אברהם רביץ:

אנחנו כאן בכנסת, ועוד כשהייתי בתפקיד במשרד השיכון, תמיד נאבקנו מול התנאים שהיו בכל הקשור למשכנתאות. ידענו שהתנאים אינם טובים ואינם מאפשרים לזוגות צעירים לרכוש דירות. תמיד האמירה היתה שאם יעלו ויעדכנו את המשכנתאות, אז זה ישפיע לרעה כי מחירי הדירות יעלו והזוגות הצעירים ייפגעו.

אני זוכר שעשו מחקרים כמה זמן יקח בין עידכון המחירים לעלייתם. אנחנו נמצאים בשחיקה של כ-60% במשך השנים האחרונות מהמחירים שהיו או מגובה המחירים שזוגות צעירים היו מקבלים בעבר. כל עם ישראל יושב ומחכה ורוצה לראות מה הממשלה הנוכחית תעשה לטובת הזכאים למיניהם.

באים אלינו היום ואומרים: אנחנו נעשה ועדת גדיש, ויהיו כאלה שיקבלו קצת יותר הטבות, אבל יהיו רבים יותר שנזרוק אותם החוצה ממעגל הזכאים. זאת התמונה הכללית. האם לזה חיכה העם היושב בציון, שנבוא אליו עם בשורה שכזאת? נכון שיש חלשים ויש חלשים יותר, אבל מהי הבשורה כאן?

כולנו בוועדה יודעים, יותר מאשר בוועדות אחרות, כמה המימוש של סעיף המשכנתאות לא נוצל במשרד השיכון וכמה כסף חזר לאוצר במשך השנים האלה. אנחנו לא נמצאים ליד איזה שהיא קופה מרוטה וריקה, אנחנו נמצאים ליד תקציב המדינה שאיננו מנוצל. אומרים לנו שמצבם של העולים החדשים קשה ואנחנו צריכים לשפר אותם. כולנו מסכימים על כך. על לשפר לא יהיה איתנו ויכוח.

יהודה הראל:

על חשבון מעמדות הביניים.

היו"ר אברהם רביץ:

זה לא רק מעמדות.

חיים אורון:

יש ויכוח מה זה מעמדות ביניים בארץ.

יהודה הראל:

אני יכול להגיד שמעמד ביניים הוא מעמד נמוך לגבי רכישת דירה.

היו"ר אברהם רביץ:

יש כאן שתי פגיעות ברורות, ולא צריך להיות תלמיד חכם כדי לראות את הפגיעות. פגיעה בולטת אחת היא שהורידו את ההצמדה או העלו את ההצמדה המלאה מ-80 ל-100 אחוזים. כל אזרח רואה את זה. הנקודה השנייה שהיא ברורה לעין כל, זה הפסקת הסיבסוד של הריבית. כל מדינה שרואה לנגד עיניה את הבעיה של חסרי הדיור עם הזוגות הצעירים, מסבסדת את הריבית.

יורי שטרן:

או מסבסדים את הדיור.

היו"ר אברהם רביץ:

באנגליה יש מחירי ריבית אחרים לגבי אלה שזכאים לדיור. יש שם טבלאות שונות משלנו, אבל שם מסבסדים. זה דבר שכל אזרח במדינת ישראל רואה כאשר הוא נפגע מהתוכנית החדשה.

אומרים לנו שיש רשעות מצידנו. אומרים שכל זוג צעיר שנמצא בתקופת התפר, שהיא התקופה של ששת החודשים, יוכל לבחור באחת התוכניות, או הקודמת או החדשה. היו הרבה אזרחים שסמכו עלינו ואמרו שהאנשים שיושבים למעלה יעשו איזה שהוא סידור. הם הלכו חתמו על חוזה, אבל לא ביצעו את המשכנתא. הגיעו להסכם עם החברה שמכרה להם דירה, ואמרו להם שימתינו עם הדבר הזה כי המשכנתאות הולכות להיות טובות יותר, ואז אנחנו באים ואומרים להם: לא, אתם תקבלו עונש על כך שרכשתם דירה לפני חלות החוק.

מיכאל קליינר:

זה חוץ מהעובדה שכאשר הם חתמו הריבית היתה 5% ועכשיו הריבית היא 8%.

היו"ר אברהם רביץ:

מאיפה לוקחים כל כך הרבה טימטום?

יורי שטרן:

זה לא היה בעידכונים הקודמים. בעידכונים הקודמים עד 1992, תמיד היה נהוג לתת תוקף רטרואקטיבי למשכנתא מעודכנת בעומק של חודשיים.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מדבר על אלה שלא רכשו משכנתא. באים ואומרים לנו שאנחנו צריכים לשפר את מצבם של יוצאי הצבא. אומרים שנעשה חשבון לפי חודשים, וכל חודש כל חייל יוכל לרכוש לעצמו זכאות. אם אנחנו ניקח את כל הנקודות של מקסימום השירות, אנחנו

נגיע לפחות ממה שהיה קודם.

יהודה הראל:

אם אין לו 900 נקודות הוא לא מקבל כלום.

היו"ר אברהם רביץ:

חייל בעבר, וזה לא משנה כמה זמן הוא שירת, קיבל 50% תוספת מעל למה שהיה מגיע לו אם הוא לא היה חייל. כיום הוא יכול להגיע עד 48% עם מקסימום השירות. אני אומר שהרעו עם החיילים. נכון שעשו שיטת ניקוד אחרת.

חיים אורון:

מה שכתוב בטבלה הוא שב-599 נקודות יש תוספת של 384 שקלים לחודש. אם נעשה ממוצע של 30 חודשי שירות יוצא 12 אלף שקל. ללא שירות זה 48 אלף שקל, ושירות מלא זה 71 אלף שקל.

היו"ר אברהם רביץ:

אתה צריך לקחת את בת הזוג בחשבון. אדם היה חייל, שירת את מלוא השירות, התחתן עם ילדונת בת 18 והיא לא הספיקה להיות חיילת, ובכל זאת הם יקבלו את כל הזכויות.

כל הסיפור הזה של שלב ב' זה סיפור של אנשים בגיל 28, נשואים פלוס שלושה ילדים. כאשר הציבור החרדי מגיע לשלב ב' הוא כבר אחרי משכנתא ואחרי דירות. יוצא איפה שאנשים כאלה שהיו זכאים למשהו, גם אם הם משרתים 20 שנה במילואים הם לא יקבלו שום דבר.

יורי שטרן:

עתודאים הם גם אותו דבר.

היו"ר אברהם רביץ:

בדרך כלל עתודאים לא מתחננים כל כך מהר. כאשר אני אומר שהשיטה של ועדת גדיש היא שיטה לא טובה, אינני מדבר לביתי כאן. אני מדבר באופן אמיתי. יש מקרים שמקבלים שחרורים בגלל מצב סוציו אקונומי של המשפחה. מקבלים שחרור מוקדם כדי לעזור למשפחה. כאשר אנחנו מדברים על המקרים הקשים ביותר, שהצבא מוצא לנכון לשחרר את הבחור, אנחנו באים ואומרים שבגלל שאותו בחור שירת רק שנה וחצי הוא לא יהיה זכאי לקבל את אותו סיוע? אני חושב שזה עקום. לו היינו באים ומשפרים את מצבם של החיילים ששירתו שירות מלא, נגיד בחוק חיילים משוחררים, אז זה בסדר גמור, אבל לפי דעתי הדבר הזה עקום.

אם אנחנו רוצים לבוא עם בשורה והבשורה שלנו היא שאין כסף למדינה ושמצב המדינה הוא קשה מאוד, אז שיגידו את זה בכל מיני מקומות. מה פתאום להתנפל על הציבור ולהגיד שאנחנו באים עם בשורה של משכנתאות משופרות. נכון שיש לנו טבלה ויש כאלה שמצבם ישתפר קצת יותר מכפי שהיה בסיטואציה מסוימת. מצאו איזה שהיא נקודה בזיג זג הזה שבו המצב השתפר. לא לילד הזה התפללנו. לא יתכן שאנחנו נרד ממה שהיה קודם.

חיים אורון:

האם אפשר לתת תשובה לבעיה הזאת על ידי תוספת מקורות?

הינו"ר אברהם רביץ:

על ידי ניצול של מה שיש בתקציב.

חיים אורון:

מבחינת האוצר, המיליארד שקל או השני מיליארד שקל לא ממומשים. אנחנו משפרים עכשיו קבוצה של 12 ילדים מ-4 שנות נשואין, ונותנים להם פי 10. הם יממשו את כל המיליארד שקל ובעצם הם לא נתנו שום דבר.

האם אנחנו חושבים שבמסגרת השינוי הזה, מוצדק לפגוע בקבוצה כל כך רחבה. גם על השאלה הזאת אני אומר לא. אם על שתי השאלות האלה נותנים תשובות חיוביות, לא מוצדק לפגוע בקבוצה כל כך רחבה, וגם לא מוצדק להפוך את המשכנתא לא לחלק מהשירותים שהמדינה נותנת להם, גם אם בשיעורים נמוכים. בשתי הנקודות האלה יש לנו עמדה משותפת.

יהודה הראל:

מה שיוחלט, אם יוחלט, אז מדובר על 5 חודשים עד שאנחנו נכנסים לתקציב. המיליארד שקל לאותם 5 חודשים יספיקו. הם מחייבים העלאת התקציב למשכנתאות בשנה הבאה, האם אני צודק?

חיים אורון:

כן, אתה צודק, אבל אני אומר שהדיון שלנו הוא לא על בסיס של אי מציאות. הדיון שלנו צריך להיות על הנסיון להגדיר איזה שהוא סל, בהנחה שהסל הזה מתחלק ואיך הוא מתחלק הכי נכון.

זאב בויס:

אנחנו בעצם צריכים לקבל החלטה על הגדלה.

יהודה הראל:

ולו רק שיחייב העלאת התקציב למשכנתאות בשנה הבאה.

זאב בויס:

אתה צריך לשאול את עצמך על חשבון מה זה בא?

חיים אורון:

אם אומרים כן, אז מהצומת הזאת יכולות להיות כל מיני פתרונות. אם מקבלים גישה שזאת הקבוצה החזקה, שלצורך העניין זאת הקבוצה של 1000 או 1300 נקודות, אתה בעצם יוצר מסלול חליפי עם יותר נפח ועם פחות מרכיב של מתנה. בין פחות נפח ובין יותר מרכיב מתנה, אני מעדיף את הנפח על פני מרכיב המתנה. מתנה זה יכול להיות סיבסוד ריבית, זה יכול להיות הצמדה וזה יכול להיות חיבור בין השניים.

יורי שטרן:

מה עם המענק שהיה בתוך הסכומים האלה? לפי השיטה חדשה, מי שמקבל 70 אלף שקל אין בזה בכלל מענק?

מיכאל קליינר:

לא היה. הנטייה שלי היא להצביע נגד ההצעה באופן גורף. אין בהצעה שום שינוי סידרי עדיפויות, לכן אני לא שלם איתה. אנשים שהולכים לאיזורי פיתוח א' וב' יקבלו פחות כסף וזה פשוט לא מקובל עלי. צריך שיהיה שינוי בעניין, לא רק לגבי איזור א', שאני מבין שזה קל כי מדובר ב-30 מיליון שקל, ואני מניח שלגבי זה תהיה הסכמה, אלא גם לגבי איזור פיתוח ב'. אני מניח שמדובר ב-5000, 6000 תיקים ולא ב-1000, לכן זה סכום משמעותי מבחינה כספית. לא מקובל עלי השינוי. אני חושב שהשכבות החלשות זה לא מקרה הסעד. כאן הולכים ונותנים אפשרות לא לשכבות החלשות אלא למקרה הסעד לקבל יותר. אולי אני מגזים טיפה. אולי האפשרות הזאת ניתנת למי שלא יהיה מסוגל לרכוש דירה בכל מקרה, בגלל הבעיות השונות. אלה בקצת מאמץ היו מסוגלים לקבל דירה. בציפורניים חתכו ונתנו להם פחות סיכוי. לא רק שההצעה הזאת לא מטיבה את המצב, לדעתי היא מריעה את המצב.

בואו לא נשחק סמנטיקה וקוסמטיקה ונגיד שהמיליארד הזה מהסעיף או לא מהסעיף. ברור שהאוצר במאזן שלו, של מניעת גרעון גדול מידי, לוקח בחשבון שמול הפער בירידת מיסים כמו בשנה שעברה, יש עודפים בסעיפים מסויימים כולל עודף בסעיף הזה. אם אנחנו הולכים בהצעה שיש בה חור של כמה מאות מיליוני שקלים כפי שתוכנן והובטח עוד מהדיונים על התקציב ואם הולכים לתקן את העיוותים מבלי לפגוע בסוכריות, פירושו של דבר שאנחנו הולכים לפעור פער של חצי מיליארד, מיליארד או יותר בתקציב המדינה. בוודאי שאנחנו מגיעים ליותר ממיליארד עם כל ההצעות.

השאלה היא אם ועדת הכספים חושבת שזה מה שצריך לקרות במשק. אני אומר לא. אם לקחת ולהוציא כספים, בסידרי העדיפויות שלי, הייתי אומר יצירת שמיכה. הפתרון שלי בקטע הזה הוא להחזיר את החוק. אני לא רואה שום בעיה בתקנה. אני חושב שהשיבות היום לא יועילו.

אנחנו מחפשים את המטבע במקום הלא נכון, מכיוון שהבעיה המרכזית היום בפני הזוגות היא הריבית המשלימה. הבלאגן התחיל קודם. הבעיה של השחיקה קיימת כבר זמן רב. זה שקיימת שחיקה רב שנתית זאת עובדה. פה ושם היו נסיונות לתקן, אף פעם לא במאה אחוז, והשחיקה הלכה והעמיקה והמשיכה. מה שעזר לאזן את זה היתה העובדה שמתקרות של תחילת העשור שהגענו לריבית של 11%, היה צורך לקבוע כאן חוק שבריבית מעל 7 וחצי אחוז מקזזים ומוחקים כי אנשים לא יכלו לשלם. היה תהליך של ירידת הריבית עד ל-4 וחצי אחוז, שהפכה ללא משמעותית את הריבית המסובסדת. ריבית השוק הגיעה לאותו מחיר של הריבית המסובסדת.

היום התופעה הבעייתית והמרכזית היא הריבית של השמונה אחוז ומעלה על המשלמות. לעניין הזה אני אמרתי ואני חוזר ואני אומר שיש פתרון שהוא הרבה יותר זול והרבה יותר טוב ונוח. הוא אפשרי ובריא מבחינה כלכלית, צודק והוא העמדת מקורות ממשלתיים במכרז לבנקים למשכנתאות.

זה צודק מכיוון שהמשלה אומרת שהיא קונה כסף מקרנות הפנסיה בחמישה וחצי אחוז ריבית, והיא לא היתה צריכה לקנות את הכסף הזה. בעצם את קרנות הפנסיה היו צריכים למכור לבנקים למשכנתאות.

היות ואי אפשר היום לשנות את החוק, בנוגע לקרנות הפנסיה, אז אני אומר שזאת מציאות שהמשלה שואבת מקרנות הפנסיה תמורת חמישה וחצי אחוז שלושה עד שלושה וחצי מיליארד שקלים בשנה, שלפי הקונספציה של המשלה היו צריכים ללכת לבנקים למשכנתאות. בגלל שהם הולכים לממשלה ולא לבנקים למשכנתאות, אין לבנקים למשכנתאות מקורות, ובגלל שאין לבנקים למשכנתאות מקורות, הריבית עולה לשמונה אחוז. אם המשלה תעמיד במכרז את הכספים, אז תהיה רווחה ויהיה לבנקים למשכנתאות כסף, ולאט לאט הריבית תרד ותחזור לארבעה וחצי חמישה אחוזים. כמה זה יעלה למדינה? בשלב הראשון המדינה תרוויח כסף, בגלל שבריבית שהמשלה קונה את הכסף ב-4 עד 5.5 אחוז, היא תמכור אותו בשלב הראשון בשיעור אחוז או שישה וחצי אחוז.

אפילו הממשלה תרוויח ולא תפסיד. כמובן שזאת לא המגמה.

המגמה היא לא שהממשלה תרוויח, המגמה היא שהריבית תרד, וכאשר היא תרד ותגיע נאמר לארבעה וחצי אחוז, אז נגיע למצב שהממשלה מסבסדת כי היא משלמת לקרנות הפנסיה חמישה וחצי אחוז ומוכרת לבנקים במכרז שמגיע ל-4.5 וחמישה אחוז. נניח אנחנו מדברים על אחוז אחד סיבסוד על שלושה וחצי מיליארד שקלים בשנה. כמה זה עולה למדינה כאשר נשיג את התוצאה הרצויה? הריבית תרד וכל זוג צעיר ישלם כמה עשרות אלפי שקלים פחות במהלך שנות ההלוואה. כל הסיבסוד השנתי יהיה 35 מיליון שקלים על שלושה וחצי מיליארד, כאשר מדובר באחוז סיבסוד, והלוואי שנגיע לזה.

יהודה הראל:

האם יש איזה שהוא סיכוי שבשבוע הזה עד יום רביעי האוצר יאמץ את ההצעה הזאת?

חיים אורון:

אני נותן לו סיכוי של שנתיים. הממשלה לא לווה יותר מאשר מה שהיא צריכה כולל הפנסיה. אם היא פינתה לשוק המשכנתאות שלושה וחצי מיליארד שקל, צריך לקנות אותן משוק ההון.

מיכאל קליינר:

היא יכולה לקחת את זה צמוד, היא יכולה לקחת את זה שקלי, דולרי, ארוך, קצר. יש לה את כל מגוון המשחקים. היא לא תיקח את זה ממקור אחד. פה הכל הולך על כיוון אחד. הלחץ הוא על נושא אחד בבנקים למשכנתאות שצריכים כסף לטווח ארוך ואין להם. לממשלה אין בעיה של מחר. הבנק לא יכול לקחת כסף קצר, אבל הממשלה כן. לכן אני חושב שהבעיה המרכזית היא המצוקה של הבנקים. אולי הגדולים עוד איך שהוא מסתדרים ונותנים כסף קצר תמורת ארוך, שזה גם כן מסכן את הבנקים, אבל לבנקים כמו טפחות והבנקים הקטנים אין כסף.

יורי שטרן:

יכול להיות שהפתרון שמציע מיכאל קליינר הוא בכיוון הנכון. אני לא חושב שהוא יקרה בטווח הקצר, אבל המכשיר של המשכנתא המצומצמת הוא מכשיר חשוב והמשכנתא היא לא תורה מסיני. אם היום זה 4% והריבית הכללית תרד, אז אפשר להוריד אחוז או אחוזי ריבית במשכנתא מסובסדת בשביל שהיא תמשיך לשחק את התפקיד שלה. התפקיד הוא הכרחי בגלל שהפערים בין מחירי הדירות לבין המשכורת הממוצעת בארץ, הם פערים גדולים מאוד והם לא יצטמצמו בשנים הקרובות בצורה כה דרמטית. לכן חובה עלינו לתקן את ההצעה הממשלתית. אני חושב שאם אנחנו נציע את זה בצורת החלטת הוועדה, שאלה התנאים שהוועדה מוכנה לקבל, אז זאת תהיה התרומה שלנו, אם בכלל.

דבר אחד שיש לגביו הסכמה כללית, זה לא לפגוע באף שיכבה. מי שקיבל עד כה משכנתא כלשהי ימשיך לקבל, ובשוליים של האוכלוסיות הגדולות האלה יש עידכונים. הרעיון המקורי היה - ואני חושב שוועדת גדיש עשתה עבודה שלילית - לקחת 600 מיליון שקל ולחלק את זה לקבוצות מסוימות ולעשות עידכון חלקי, לא לכולם. לצערי הרב, זוגות שנשואים מעל כך וכך שנים והורים שמסתובבים כך וכך שנים בארץ, עדיין אין להם דירה. אני הייתי בעד פתרונות הרבה יותר מרחיקי לכת גם בשוליים האלה. אמרתי שלעולים או לזוגות שנשואים מעל 7,8 שנים התוספת צריכה להיות 100%. רק על ידי זה אנחנו מפצים את השכבה האמיתית, ואולי נותנים סיכוי לרכוש. זה לא קרה, אבל אם אנחנו מחזירים סיבסוד לכל השיכבה הרחבה, אני לא חושב שזה יעלה כסף נוסף לאוצר.

שמעתי כל מיני חישובים שכולם בנויים על הערכות לא ראליות של ניצול המשכנתאות, שפתאום תהיה קפיצה גדולה מאוד. היא לא תהיה. מי שלא קנה דירה לפני שנה, נאמר, בתנאי הריבית שהיו וכדומה, לא יקנה היום גם אם אנחנו מוסיפים לו 20,30 אלף שקל במשכנתא המסובסדת. ההחזר החודשי נשאר אותו דבר, אם לא עלה. זה הסכום שאדם משלם מידי חודש, וזה מה שקובע אם הוא מסוגל או לא מסוגל לקנות. זה מיתולוגי שיש פה תוספת תקציב כלשהי, ואפשר לבדוק את החישובים. להחזיר את כל הסיבסוד הזה זה בשלב הראשון. יש דברים נוספים כמו הרעה בתנאים למשרתי צה"ל, שזה לא יתכן. יש את העניין של תוקף רטרואקטיבי שהוא חיוני. כתבתי מכתב בזמנו לשר האוצר וביקשתי להכריז עוד בתחילת השנה שכל החלטה על העלאת משכנתאות שתקבל יהיה לה תוקף חצי שנה אחורה, כדי שבשוק הדיור אנשים לפחות לא יקפאו. גם היום אנחנו צריכים לדרוש את זה, שלפחות לכמה חודשים אחורה הדבר הזה ישליך.

דווקא כאשר ריבית השוק היא גבוהה, האפשרות היחידה לממשלה להתערב בקטע הזה זה להקטין את המרכיב של המשכנתא על ידי הגדלת משכנתא מסובסדת. אולי כהוראת השעה. ההוצאות הממשלתיות לנושא הזה בשלב הראשון באופן מידי מתקזזות על ידי תוספת מיסים, כי הרי עומדות לנו דירות ריקות שלא נמכרות.

זאב בונים:

הכוח של ערי פיתוח להתפתח היה תלוי, וזה משתנה ממקום למקום. אחד הכלים היה למשוך אוכלוסיות חזקות יחסית על ידי סיוע לדיור. במקום כמו קרית גת, השכבה החזקה של הישוב מבוססת על מורים שהיה להם סיוע בדיור. אם זה איננו אז זה ממש רע.

יכול להיות שיש שלב ביניים שעומד על הפרק, ששם יצטרכו לתת מענה. עד שהגלגל הזה מתחיל להסתובב וכו', מה שברור לי הוא שאי אפשר עם ריבית כזאת להעביר את זה.

סמדר אלחנני:

אתם מדברים רק על הריבית, אבל מה שקובע בהסדר זה גם מחיר הדירה. בתשלום החודשי זה לא רק הריבית אלא גם מחיר הדירה. המילה סיוע מאוד מטעה. סיוע צריך להתייחס רק לקטע שבו המדינה נותנת את ההפרש בין מה שהאדם משלם למחיר השוק. כאשר אתה נותן הלוואה במחיר השוק, זה לא סיוע.

היו"ר אברהם רביץ:

תודה רבה, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:15